

Turecko + Blízky Východ

ROČNÍK: Sexta (gymnázium)	PREDMET: GEOGRAFIA
TEMATICKÝ CELOK: Juhozápadná Ázia	TÉMA: Turecko a Blízky Východ

VZŤAH TÉMY K ŠVP

- ✓ vyučovacia hodina je v súlade s obsahovým a výkonovým štandardom ŠVP
- ✓ ISCED 3:
  - VÝKONOVÝ ŠTANDARD:
    - uviesť príčiny náboženských sporov a dlhodobých konfliktov medzi štátmi v juhozápadnej Ázii,
  - OBSAHOVÝ ŠTANDARD:
    - Turecko
    - pamiatky zaradené v zozname prírodného a kultúrneho dedičstva UNESCO

VYUČOVACIE CIELE (čo chcem naučiť)

Žiak bude schopný:

- ✓ uviesť štáty ležiace v JZ Ázii
- ✓ popísať povrch Ázie
- ✓ popísať obyvateľstvo žijúce v Turecku a na Blízkom Východe
- ✓ popísať hospodárstvo týchto štátov

VŠEOBECNÉ PREDPOKLADY

- žiaci už niečo vedia o Ázijských štátoch
- žiaci dokážu čítať z mapy

MATERIÁLNE DIDAKTICKÉ PROSTRIEDKY (UČEBNÉ POMÔCKY, TECHNOLOGIE)

- pracovný list
- dataprojektor + pc + prezentácia
- atlasy sveta
- nástenná mapa Ázie
- tabuľa + kriedy
- turecký čaj

POJMY (KĹÚČOVÉ SLOVÁ)

Kibuc, Blízky Východ, islam, Kurdi, Anatólia, ...

METODICKÉ POZNÁMKY

- Ideálne by bolo mať k dispozícii dataprojektor a pc, aby sa mohla spustiť prezentácia.

POUŽITÉ METÓDY

- Samostatná práca na pracovnom liste
- Práca s atlasom
- Výklad učiteľa
- Aktivizujúci rozhovor spolu s otázkami pre žiakov

ZÁKLADNÁ ŠTRUKTÚRA HODINY + MOTIVÁCIA

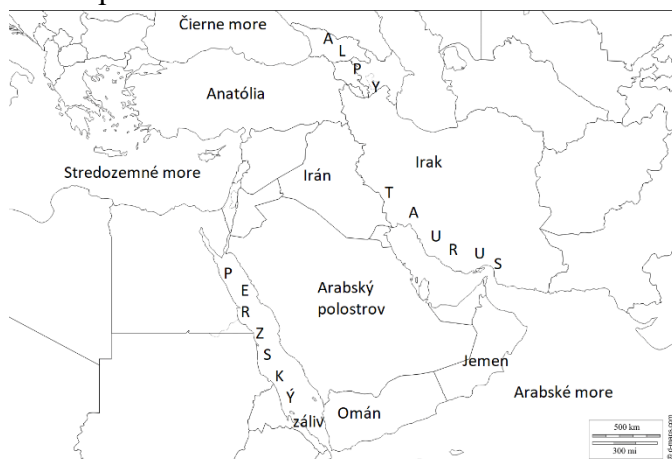
- Úvod hodiny (3 minúty) – pozdrav, predstavenie sa, rozdanie pracovných listov, zapnutie prezentácie
- Administratíva hodiny (1 min) - zápis do triednej knihy
- Pracovný list 1.úloha (2 min)
- Expozícia učiva (30 min) – prezentácia, písanie poznámok, práca s mapou a pracovným zošitom
- Záver hodiny (5 min) – záverečné zopakovanie, ukončenie hodiny

SPRÍSTUPŇOVANIE NOVÉHO UČIVA

Použitá literatúra, podľa ktorej bol spracovaný obsah je uvedená v časti **ZAÚJÍMAVÉ ODKAZY + POUŽITÁ LITERATÚRA.**

V úvode hodiny učiteľ rozdá pracovné listy. Žiaci si zatiaľ skúsia vypracovať prvú a druhú úlohu, do kým učiteľ zapíše do triednej knihy:

Juhozápadná Ázia

1. Nájdi a správne oprav chyby v mape.

2. Vyfarbi štáty juhozápadnej Ázie a pomenuj ich.
3. Zaznač do mapy rieky Eufrat a Tigris.
4. Zaznač do mapy púšť Nafúd, Rub-al-Chálí, Sýrsku púšť.
5. Čo je to kibuc?
6. TURECKO
7. Blízky východ:

Následne treba prvú úlohu skontrolovať, či našli všetky chyby a ako ich nahradia. Potom začneme nadväzovať na nové učivo.

Začne sa opisáním polohy juhozápadnej Ázie, jej poloha, povrch. S otázkami pre žiakov, ktoré púšte, aké pohoria, ... majú ich prísť aj ukázať na mapu. Zároveň si žiaci doplnia úlohy 2-4 z pracovného listu.

Juhozápadná Ázia

TURECKO A BLÍZKY VÝCHOD (SYRIA, IZRAEL, LIBANON, JORDÁNSKO)

Prepáčte, ale nemám hlas.
 Budte prosím tichšie, aby som vám mohla porozprávať
 niečo ku novému učivu. Ďakujem ☺

Ktoré štáty patria do JZ Ázie? Poznáte ich hlavné mestá?

- ♦ Turecko - Ankara
- ♦ Syria - Damask
- ♦ Libanon - Bejrút
- ♦ Izrael - Jeruzalem
- ♦ Palestína - Ramallah
- ♦ Jordánsko - Amman
- ♦ Irak - Bagdad
- ♦ Saudská Arábia - Rijád
- ♦ Jemen - Sana
- ♦ Omán - Maskat
- ♦ Spojené Arabské Emiráty - Abu Dhabi
- ♦ Katar - Doha
- ♦ Egypt (J) - Káhir
- ♦ Bahrajn - Manama
- ♦ Grónsko - Thór
- ♦ Kuvaj - Kuvaj
- ♦ Ázerbajdžan - Baku
- ♦ Irán - Teheran
- ♦ Arménsko - Jerevan

Popíšte polohu a povrch ☺

- ♦ Anatólia
- ♦ Pontické vrchy
- ♦ Kaukaz
- ♦ Zagros
- ♦ Elbrus
- ♦ Arménska vysočina
- ♦ Taurus
- ♦ Sýrska púšť
- ♦ Púšť Rub' al-Chálí
- ♦ Púšť Nafúd

Potom sa pokračuje na učivo – Turecko. Otázka, či bol niekto na dovolenke v Turecku a čo si tam všimol.

Následne učiteľ pokračuje podľa tradičnej schémy – poloha, povrch, vodstvo, podnebie, poľnohospodárstvo, priemysel, obyvateľstvo, cestovný ruch,....

Výklad je oživený o otázky ku učivu. Aké je podnebie v Turecku? Aké plodiny sa pestujú v Turecku? Ku plodinám učiteľ prinesie čaje a pohár, z ktorého pijú čaj.

Európska časť:

- je nížinatá - Východotrácka nížina

Ázijská časť:

- hlavne náhorná plošina v nadmorskej výške 1000-1300 m, jadrom je stará Anatólska plošina (Anatolia)

- je suchá, miestami až púšť

- Pontické vrchy (Severoanatólske Pohorie, Pontus) zo severu

- Taurus z juhu

- Arménska vysočina – Ararat 5166 m n.m.

Celý názov: Turecká republika

Štátne zriadenie: parlamentná republika

Hlavné mesto: Ankara

Prezident: Recep Tayyip Erdoğan

Mena: Turecká líra

Počet obyvateľov: 79,5 milióna

Rozloha: 783 562 km²

Subtropické podnebie

Oblasť Stredomoria – suché leto a mierna daždivá zima

Oblasť Čierneho mora –veľmi teplé leto, zima chladná

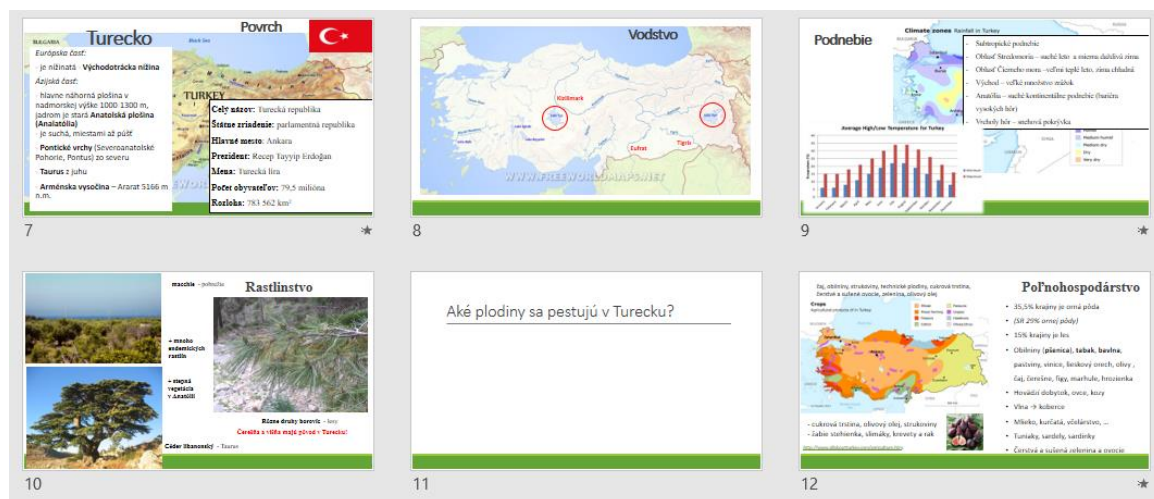
Východ – velké množství zrážek

Anatólia – suché kontinentálne podnebie (bariéra vysokých hôr)

Vrcholy hôr – snehová pokrývka

Pol'nohospodárstvo:

- 35,5% krajiny je orná pôda
- (*SR 29% ornej pôdy*)
- 15% krajiny je les
- Obilniny (**pšenica**), **tabak**, **bavlna**, pastviny, vinice, lieskový orech, olivy , čaj, čerešne, figy, marhule, hrozienka
- Hovädzí dobytok, ovce, kozy
- Vlna → koberce
- Mlieko, kurčatá, včelárstvo, ...
- Tuniaky, sardely, sardinky
- Čerstvá a sušená zelenina a ovocie
- cukrová trstina, olivový olej, strukoviny
- žabie stehienka, slimáky, krevety a rak

Priemysel:

- výroba ocele / hutnictvo,

- textilný a odevný,
- ropné produkty,
- potravinársky,
- automobilový,
- ťažba uhlia, chrómu, medi, bóru,
- filmový priemysel
- Výroba lodí
- Cukrovary, spracovanie vlny
- Výroba rastlinného oleja
- Konzervárne
- Rafinérie
- Mlyny
- Energia - Najmä tepelné elektrárne

Poznáte nejaké turecké výrobky?

Osobnosti Turecka:

16. Storočie – za panovania sultána Sulejmana I. dosiahla Osmanská ríša si vydobyla si postavenie svetovej veľmoci.

1923 - Veľké národné zhromaždenie, vznik Tureckej republiky, Kemal Ataturk prvým prezidentom.

Súčasný prezident Erdogan – rôzne názory

Obyvateľstvo:

- Urbanizácia: 73,4%
- Turci a Kurdi (cca 19%)
- Sunniti a Aleviti

13

Poznáte nejaké Turecké výrobky?

14

15

16

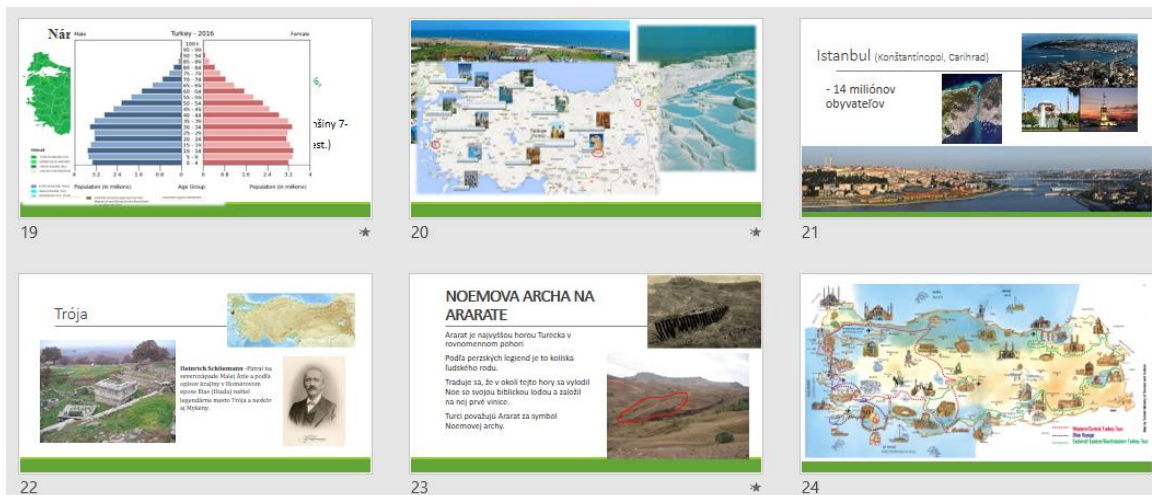
Osobnosti

17

Obyvateľstvo

- Urbanizácia: 73,4%
- Turci a Kurdi (cca 19%)
- Sunniti a Aleviti

18

Potom prejdeme na štáty Blízkeho Východu.

Štáty blízkeho východu - Sýria, Izrael, Libanon, Jordánsko

- Sýrska púšť
- Izraelská pobrežná pláň – úrodné nížiny
- Sýrska vysočina, Libanon, Antilibanon, Džabal ad-Durúz
- Golanské výšiny, Judské hory

Podnebie:

- väčšinou suché s teplými letami a miernymi zimami
  - horské oblasti - chladné a veterné podnebie, často sneženie
  - stredomorské podnebie na pobreží - chladné, daždivé zimy a dlhé a teplé letá.
- do vnútrozemia. Na východ sú pohoria kopírujúce pobrežie a zabraňujú prechodu zrážok ďalej to suchšie a teplejšie oblasti.

Poľnohospodárstvo:

- Obilniny (pšenica v Sýrii, jačmeň),
- jablká, olivy, citrusové plody, melóny, olivy, zemiaky, bavlna, cukrová repa, tabak, vinná réva a rajčiny
- hovädzí dobytok, ťavy, kozy, ovce, hydina aj ošípané - rybolov
- Izrael – kibuci + vysoko technicky vyspelé poľnohospodárstvo

Priemysel:

- Ťažobný priem. – ropa, zemný plyn, fosfáty, železo, draselná, horečnatá a brómová soľ (z Mŕtveho mora)
- Ťažký priemysel - oceliarne, cementárne
- Textilný – spracovanie bavlny
- Potravinársky – olivový olej, vína, ovocné džúsy
- Strojárstvo – výroba poľnohospodárskych strojov, biela technika
- Chemický – lieky, výroba hnojív, výroba plastov
- Papierenský a tlačiarenský (Libanon, Izrael)

- Bižutéria a šperky (Libanon), diamanty (Izrael)
- Izrael - oblasť softvéru, komunikácií (zámorské výskumné a vývojové centrá vybudovali spoločnosti Intel a Microsoft, IBM atď.)
- Zbrojársky priemysel, letecký priemysel- Izrael

Štáty blízkeho východu
Sýria, Izrael, Libanon, Jordánsko

- Sýrska puľa
- Izraelská podnebná puľa – úrodné nížiny
- Sýrska vysočina, Libanon, AntiLibanon, Džabal ad-Duraj
- Golancké výšiny, kaskády hôr

Podnebie

- väčšinou suché s teplejšími letami a miernejšími zimami
- horské oblasti - chladné a veterné podnebie. Často sneženie
- stredomorské podnebie na pobreží - chladné, dažďové zimy a dlhé a teplé leta.
- do vnútrozemia. Na východ sa pohoria kopírujúce pobrežie a zobraťujú prechodu zvlášť dôležité to suchšie a teplejšie oblasti.

Vodstvo

- Mŕtve more - najnižšie položeným miestom na Zemi (-408 m).

25

26

27

Oblibiny (pšenica v Sýrii, jačmeň).

Poľnohospodárstvo

- jablká, olivy, citrusové plody, melóny, olivy, zemiaky.
- bavlna, cukrová repa, tabak, vlnná ríša a rožiny
- hovädzí dobytok, ovce, kozy, ovce, hydinu aj ošipané
- rybolov
- Izrael - kibuc - vysoká technická vypeľ poľnohospodárstvo

Priemysel

- Ťažba ropy - ropa, severný plyn, fosfáty, železo, diamanty, horečnaté a bórnaté soľi (z Mŕtveho mora)
- Ťažba priemysel - cementárne, cementárne
- Ťažba - spracovanie kovy
- Potravinársky - mlieko, olej, vlna, spracovanie dŕaviny
- Drogársky - výroba polofarmaceutických výrobkov, lieka, biela technika
- Chemický - ťažba, výroba kovy, výroba plastov
- Papierársky a textilársky (Libanon, Izrael)
- Bižutéria a šperky (Libanon, Izrael)
- Izrael - vývoj softvéru, komunikačný (americké výskumné a vývojové centrá vybudovali spoločnosti Intel a Microsoft, IBM atď.)
- Zbrojársky priemysel, letecký priemysel- Izrael

Obyvateľstvo

	Etnické skupiny	Religie
Sýria	Arabi 80.3%, Kurd, Armeň a iní 7%	muslimovia 93% (súnniti - 84%, kresťania 10%)
Libanon	Arabi 65%, Armeň 6%	muslimovia 59% (súnniti), kresťania 40.5%, iní 0.5%
Izrael	Judia 74.8%, iní, najmä Arabi 25.2%	Judia 78.8%, muslimeovia 17.0%, kresťania 2%
Jordánsko	Arabi 98%, iní 2%	muslimeovia 97.2% (súnniti), kresťania 0.2%

28

29

30

Jeruzalem

- jedno z najstarších miest na svete
- tri náboženstvá ho považujú za sväté - kresťanstvo, islam a judaizmus.
- Múr nárekov - pozostatky hradieb Jeruzalemského chrámu, ktorí zničili Rimanmi v Prvej židovskej vojne v 1. storočí.

Byblos – najstaršie mesto na svete

Libanon

Cédre – takmer stratený symbol krajiny

Kvalitné tvrdé cédrové drevo sa kedysi využívalo pri stavbe pyramíd a bolo jedným z hlavných obchodných artiklov tejto krajiny.

Libanon

31

32

33

Problémy....

Pravdepodobne v Jeruzaleme (sept. 2000)

Historické pamiatky zničené vojnou v Sýrii

Umajjovská mešita v Aleppe, 8.storočie

34

35

36

Palmyra, 3.storočie

Mešita al-Umarí, 7.storočie

Izraelsko-Palestinský konflikt

37

38

39

Utečenci v Jordánsku

1.5 milióna utečencov v krajine, ktorá má 6 miliónov ľudí, to je, ako keby malo Nemcko prijať 20 miliónov.

Jordánsko je navyše novotvorená krajina s minimálnou zbrojov.

Nikto nepočuje od okolitých susedov.

Zdroje:

- 1. ...
- 2. ...
- 3. ...
- 4. ...
- 5. ...
- 6. ...
- 7. ...
- 8. ...
- 9. ...
- 10. ...
- 11. ...
- 12. ...
- 13. ...
- 14. ...
- 15. ...
- 16. ...
- 17. ...
- 18. ...
- 19. ...
- 20. ...
- 21. ...
- 22. ...
- 23. ...
- 24. ...
- 25. ...
- 26. ...
- 27. ...
- 28. ...
- 29. ...
- 30. ...
- 31. ...
- 32. ...
- 33. ...
- 34. ...
- 35. ...
- 36. ...
- 37. ...
- 38. ...
- 39. ...
- 40. ...
- 41. ...
- 42. ...
- 43. ...
- 44. ...
- 45. ...
- 46. ...
- 47. ...
- 48. ...
- 49. ...
- 50. ...
- 51. ...
- 52. ...
- 53. ...
- 54. ...
- 55. ...
- 56. ...
- 57. ...
- 58. ...
- 59. ...
- 60. ...
- 61. ...
- 62. ...
- 63. ...
- 64. ...
- 65. ...
- 66. ...
- 67. ...
- 68. ...
- 69. ...
- 70. ...
- 71. ...
- 72. ...
- 73. ...
- 74. ...
- 75. ...
- 76. ...
- 77. ...
- 78. ...
- 79. ...
- 80. ...
- 81. ...
- 82. ...
- 83. ...
- 84. ...
- 85. ...
- 86. ...
- 87. ...
- 88. ...
- 89. ...
- 90. ...
- 91. ...
- 92. ...
- 93. ...
- 94. ...
- 95. ...
- 96. ...
- 97. ...
- 98. ...
- 99. ...
- 100. ...

40

41

ZAUJÍMAVÉ ODKAZY + POUŽITÁ LITERATÚRA

https://www.mzv.sk/cestovanie_a_konzularne_info/staty_sveta-staty_podla_abecedy

https://s14turkey.files.wordpress.com/2014/02/turkey_climate_map_730px_fd74aa098e.jpg
<http://www.statnevlajky.sk/turecko>
https://cs.wikipedia.org/wiki/Turecko#Administrativn.C3.AD_syst.C3.A9m
<https://en.wikipedia.org/wiki/Turkey>
<https://sk.wikipedia.org/wiki/Turecko#Geografia>
<https://www.cia.gov/library/publications/resources/the-world-factbook/geos/tu.html>
<http://www.mundo.cz/turecko/fauna-flora>
<http://www.goturkeytourism.com/about-turkey/flora-and-fauna-of-turkey.html>
<http://www.thehistorytravel.com/unesco-world-heritage-turkey.html>
<http://www.biography.com/people/recep-tayyip-erdogan-37630#synopsis>
https://sk.wikipedia.org/wiki/S%C3%BCleyman_I
https://en.wikipedia.org/wiki/Demographics_of_Turkey#Religion
<https://chronicle.fanack.com/turkey/geography/>
<http://www.studyinturkey.gov.tr/pages/education-system>
<http://www.allaboutturkey.com/agriculture.htm>
<http://www.yeye.cz/Zahrani%C4%8Dn%C3%AD+obchod+Turecka>
https://en.wikipedia.org/wiki/Economy_of_Turkey#Industrial_sector
<http://www.bbc.com/news/world-europe-17994865>
<http://www.infoplease.com/country/turkey.html>
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/tu.html>
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/sy.html>
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/jo.html>
<https://www.cia.gov/library/publications/the-world-factbook/geos/is.html>
<http://www.phil.muni.cz/~osickova/Prirodn%C3%AD%20podminky.html>
<http://test.blizky vychod.eu/?p=673>
https://www.mzv.sk/documents/10182/620840/EIT_S%C3%BDria_Nov2014.pdf
<http://www.svet-dovoleniek.sk/krajiny/syria/>
<http://www.zemepis.com/Syrie.php>
<http://www.zemepis.com/Izrael.php>
<http://www.zemepis.com/Turecko.php>
<http://www.blizky vychod.eu/syria-geografia/>
<https://cs.wikipedia.org/wiki/Turecko>
<http://www.investujeme.sk/izraelsko-palestinsky-konflikt-opat/>
<https://svet.sme.sk/c/20264746/rusi-turci-america-aj-islamisti-preco-je-tazke-vyriesit-konflikt-v-syrii.html>
<http://www.vidiani.com/detailed-travel-map-of-turkey/>

VYPRACOVALA: Iveta Csicsolová, 1mupGEIT